

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat – nowe partnerstwo na rzecz pomocy MŚP w wykorzystaniu szans na światowych rynkach”

COM(2011) 702 wersja ostateczna

(2012/C 229/09)

Sprawozdawca: **Ivan VOLEŠ**

Dnia 9 listopada 2011 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat – nowe partnerstwo na rzecz pomocy MŚP w wykorzystaniu szans na światowych rynkach”

COM(2011) 702 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 8 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 195 do 2 – 7 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Wykorzystanie potencjału europejskich małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w celu wejścia na rynki państw trzecich, zwłaszcza tych, w których następuje szybki wzrost gospodarczy, może stanowić ważny czynnik sprzyjający wzrostowi gospodarczemu i zatrudnieniu. Dlatego też należy włączyć internacjonalizację MŚP do wszystkich obszarów polityki UE dotyczących MŚP.

1.2 Internacjonalizacja obejmuje szeroką gamę działań, takich jak wywóz, przywóz, bezpośrednie inwestycje zagraniczne, podwykonawstwo, współpraca techniczna i inne. Komitet ubolewa nad tym, że w rozpatrywanym komunikacie ograniczono się zasadniczo do wsparcia dla eksporterów i inwestorów.

1.3 Ze względu na ścisłe powiązanie internacjonalizacji i innowacji Komitet zaleca, aby nowe programy „Horyzont 2020” i COSME były bardziej dostępne i przyjazne dla MŚP. W celu wspierania internacjonalizacji należy wykorzystać także Europejski Fundusz Społeczny.

1.4 Europejskie wsparcie dla internacjonalizacji powinno uwzględniać dotacje przyznawane na szczeblu krajowym, których nie powinno dublować, lecz które powinny uzupełniać w dziedzinach, które wchodzą w zakres kompetencji UE, takich jak otwarcie rynków, zawieranie umów dwustronnych i wielostronnych, znoszenie barier, przekazywanie informacji dotyczących cel, ochrony własności intelektualnej, ochrony inwestycji, norm, uregulowań, zamówień publicznych, zwalczania korupcji itd.

1.5 EKES wzywa do poprawy koordynacji i do ujednoczenia sposobu prowadzenia polityki w zakresie internacjonalizacji

prowadzonej przez dyrekcje generalne Komisji, Radę, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, Parlament Europejski i sieć krajowych pełnomocników ds. MŚP.

1.6 Proponowany portal internetowy może spełnić swoją rolę pod warunkiem, że będą mu podlegały wszystkie dostępne źródła informacji, będzie on powiązany z portalami krajowymi i będzie zawierał podstawowe informacje we wszystkich językach urzędowych UE.

1.7 EKES zwraca uwagę na niedostateczne wykorzystanie możliwości, jakie oferuje Europejska Sieć Przedsiębiorczości (Enterprise Europe Network) i popiera propozycję zmiany struktury administracyjnej tej sieci. Wzywa do włączenia organizacji przedsiębiorstw, najbliższych związanych z MŚP, w proces zarządzania tą siecią.

1.8 Należałoby ściśle powiązać europejską politykę wsparcia na rzecz wchodzenia MŚP na rynki państw trzecich z działalnością transgraniczną MŚP na jednolitym rynku, ponieważ to właśnie tu większość MŚP zdobywa doświadczenie związane z rynkami zagranicznymi. Polityka ta powinna również objąć wsparcie dla wchodzenia MŚP na jednolity rynek i zniesienie przeszkód, które im to uniemożliwiają.

1.9 Jedną z największych słabości istniejących europejskich i krajowych mechanizmów wsparcia jest to, że MŚP nie wiedzą o ich istnieniu, z trudem znajdują odpowiednie informacje, nie rozumieją języka, w którym są one sformułowane, i mają problem ze znalezieniem dostępu do dokładnych wskazówek, jak postępować. EKES zaleca w związku z tym przede wszystkim zaangażowanie organizacji przedstawicielskich MŚP w działania informacyjne.

1.10 Ważnym warunkiem wstępnym internacjonalizacji MŚP jest dostęp do finansowania, zwłaszcza w okresie kryzysu. Dlatego też EKES wzywa Komisję do stworzenia nowych finansowych instrumentów wsparcia na rzecz internacjonalizacji MŚP, takich jak finansowe gwarancje eksportowe, ubezpieczenie działalności międzynarodowej czy też łatwe udzielanie kredytów dzięki kartom kredytowym z zabezpieczeniem.

1.11 Komitet wzywa do ujednoczenia warunków różnych programów ukierunkowanych na różne regiony świata, takich jak *East Invest*, *AL Invest*, *MedInvest* i inne, co ułatwiłoby korzystanie z nich przez MŚP. Wzywa też do rewizji obowiązujących obecnie zasady, zgodnie z którą jedynie MŚP pochodzące z krajów partnerskich mogą korzystać ze wsparcia na rzecz udziału w działaniach w ramach programów.

1.12 EKES proponuje szereg konkretnych środków, które mogłyby w odpowiedni sposób uzupełnić na szczeblu europejskim istniejącą pomoc, a mianowicie wprowadzenie europejskiej nagrody za działalność eksportową MŚP, wykorzystanie wydarzeń organizowanych na skalę europejską, takich jak przyznawanie Europejskiej Nagrody Przedsiębiorczości, promocja internacjonalizacji MŚP w ramach Europejskiego Tygodnia MŚP, stworzenie i prowadzenie bazy danych dotyczących najlepszych doświadczeń podmiotów udzielających pomocy, odnowienie inicjatyw mających na celu łączenie przedsiębiorstw w pary, takich jak Europartenariat i Interprise.

1.13 EKES popiera pomysł zwoływania co roku forum mającego na celu ocenę wyników w zakresie internacjonalizacji i wzywa do nadania mu charakteru stałej platformy, w której działania byłyby skutecznie zaangażowani partnerzy społeczni, a także inne zainteresowane strony, w tym EKES.

1.14 EKES zaleca poszerzenie wybranych priorytetowych obszarów geograficznych (BRIC – Brazylia, Rosja, Indie i Chiny) o inne rynki pionierskie, np. rynki państw Zatoki, Azji Południowo-Wschodniej i inne.

2. Streszczenie dokumentu Komisji

2.1 Unia Europejska musi znaleźć nowe źródła wzrostu i zatrudnienia. Wielkie pozaeuropejskie rynki o wysokich stopach wzrostu, takie jak Chiny, Indie, Rosja i Brazylia, to dla przedsiębiorstw z UE wielka szansa. Dlatego też wsparcie dla działalności MŚP poza UE jest elementem wzmocnienia konkurencyjności UE, na które położono nacisk w strategii „Europa 2020” i innych dokumentach⁽¹⁾.

2.2 W listopadzie 2011 r. Komisja opublikowała komunikat zatytułowany „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat – nowe partnerstwo na rzecz pomocy MŚP w wykorzystaniu szans na światowych rynkach”⁽²⁾, w którym proponuje kompletny przegląd

⁽¹⁾ Zob. komunikaty w sprawie zintegrowanej polityki przemysłowej, COM(2010) 614 final; w sprawie przeglądu programu „Small Business Act” dla Europy, COM(2011) 78 final; w sprawie polityki handlowej, COM(2010) 612 final i w sprawie Aktu o jednolitym rynku, COM(2010) 608 final.

⁽²⁾ Zob. COM(2011) 702 final z 9 listopada 2011 r.

systemu wsparcia dla MŚP na szczeblu europejskim w zakresie internacjonalizacji, który to przegląd powinien przyczynić się do zwiększenia skuteczności, przejrzystości i rozmiarów tego wsparcia.

2.3 Chociaż w ostatnich trzech latach 25 % MŚP z UE prowadziło działalność eksportową na rynku wewnętrznym, to zaledwie 13 % MŚP z UE prowadzi działalność na arenie międzynarodowej poza granicami UE, co wskazuje na duży niewykorzystany potencjał ekspansji na państwa trzecie, zwłaszcza w sektorach innowacyjnej produkcji i przemysłu kreatywnego.

2.4 Komisja określiła w komunikacie cele, które życzyłaby sobie osiągnąć: zapewnienie MŚP łatwo dostępnych informacji, zwiększenie spójności działań ukierunkowanych na wsparcie i ich opłacalności, wyeliminowanie luk w usługach oferowanych na szczeblu krajowym przez sektor publiczny i prywatny oraz zapewnienie równego dostępu MŚP ze wszystkich państw członkowskich UE.

2.5 Do osiągnięcia tych celów Komisja chce wykorzystać między innymi następujące instrumenty: dostarczanie informacji do miejsca prowadzenia działalności przez MŚP, nadanie europejskiego wymiaru usługom świadczonym na rzecz MŚP na priorytetowych rynkach, wspieranie klastrów i sieci, racjonalizację nowej działalności na priorytetowych rynkach w poszanowaniu trzech zasad: komplementarności, trwałości i efektywności w wykorzystaniu funduszy publicznych i dzięki określeniu tzw. celów SMART: skonkretyzowanych, mierzalnych, osiągalnych, realnych i terminowych. Komisja określa priorytetowe obszary geograficzne zgodnie z ustalonymi kryteriami. Internacjonalizacja MŚP powinna zostać włączona do innych obszarów polityki UE.

3. Uwagi ogólne

3.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem rozpatrywany komunikat Komisji i podziela większość zawartych w nim analiz i wniosków. Stwierdza, że w komunikacie skoncentrowano się raczej na mechanizmie przyznawania wsparcia niż na treści i celach tego wsparcia. Komitet przypomina o swoich poprzednich opiniach, w których niedawno przedstawił swoje stanowisko w odniesieniu do zagadnień internacjonalizacji MŚP: „Przegląd programu »Small Business Act« dla Europy”⁽³⁾, „Jak wspierać MŚP w dostosowaniu do zmian na światowym rynku”⁽⁴⁾ i „Wymiar zewnętrzny europejskiej polityki przemysłowej”⁽⁵⁾.

3.2 EKES zgadza się z tym, że polityka wsparcia na rzecz wchodzenia małych i średnich przedsiębiorstw na rynki państw trzecich powinna stanowić część strategii w zakresie konkurencyjności UE „Europa 2020” oraz innych strategii politycznych UE, i podkreśla konieczność zapewnienia koordynacji tych strategii w celu ich wykorzystania na rzecz internacjonalizacji MŚP.

⁽³⁾ Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 51.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 24.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 218 z 23.7.2011, s. 25.

3.3 Komitet ubolewa nad tym, że w rozpatrywanym komunikacji ograniczono się zasadniczo do wsparcia dla eksporterów na rynki państw trzecich. Internacjonalizacja obejmuje wywóz, przywóz, bezpośrednie inwestycje zagraniczne, współpracę techniczną, stosunki podwykonawstwa i inne działania, dzięki którym MŚP włączają się do łańcucha wartości.

3.4 Należy rozszerzyć wsparcie na rzecz informowania i szkolenia w zakresie tych pozostałych dziedzin internacjonalizacji, aby mogła z niego skorzystać możliwie największa liczba użytkowników, a jednocześnie należy rozróżnić potrzeby poszczególnych kategorii przedsiębiorstw, zależne od ich rozmiarów i doświadczenia w działalności zagranicznej.

3.5 Należy realistycznie ocenić liczbę MŚP, które mogłyby ewentualnie uczestniczyć w procesie internacjonalizacji, na podstawie opublikowanych danych statystycznych⁽⁶⁾, uwzględniając to, że znaczna część MŚP ma na celu jedynie zaspokojenie potrzeb rynku lokalnego, jak np. przedsiębiorstwa świadczące drobne usługi, zajmujące się produkcją rzemieślniczą na potrzeby lokalne itp.

3.6 EKES podkreśla, że należy tworzyć w sposób stały i konsekwentny otoczenie biznesowe korzystne dla MŚP, w ramach którego należy zwłaszcza zmniejszyć obciążenia administracyjne, usunąć zbyteczne uregulowania, stanowiące zagrożenie dla konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich na rynkach państw trzecich, oraz usunąć wszelkie przeszkody uniemożliwiające MŚP uczestnictwo w procesie internacjonalizacji.

3.7 Innowacje pobudzają internacjonalizację przedsiębiorstw, a jednocześnie internacjonalizacja może poprawić wyniki przedsiębiorstw⁽⁷⁾. W obecnym okresie budżetowym MŚP wykorzystują jedynie 15 % dostępnych środków finansowych z tytułu programu „Współpraca” 7. programu ramowego⁽⁸⁾. Nowe programy „Horyzont 2020”, COSME i 4. filar Europejskiego Funduszu Społecznego dzięki innowacjom oferują duże możliwości w zakresie wzmocnienia konkurencyjności i stworzenia w ten sposób lepszych warunków dla internacjonalizacji europejskich MŚP, a tym samym dla intensyfikacji wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Należy jednak dopilnować, aby MŚP wiedziały o tych programach, miały do nich dostęp i aby złożone procedury administracyjne korzystania z nich zostały uproszczone.

⁽⁶⁾ Zob. badanie EIM, s. 5. MŚP zapewniają 25 % całego eksportu UE-27, z czego blisko połowa przeznaczona jest także na rynki poza jednolitym rynkiem (13 %); MŚP są odpowiedzialne za 29 % całego importu UE-27 i także w tym przypadku połowa pochodzi z rynków państw trzecich (14 %). 7 % MŚP w ramach UE-27 uczestniczy we współpracy z partnerem zagranicznym w dziedzinie technologii, 7 % działa jako podwykonawca partnera zagranicznego, 7 % ma zagranicznych podwykonawców a 2 % działa w obszarze bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

⁽⁷⁾ Przegląd wyników MŚP opracowany przez EIM „Do SMEs create more and better jobs?”, listopad 2011 r., s. 77.

⁽⁸⁾ Sprawozdanie w sprawie udziału MŚP w 7. programie ramowym na lata 2007–2011 „SME Participation in FP7 Report 2007–2011”. Komisja Europejska, styczeń 2012 r.

3.8 Skuteczne wsparcie na rzecz internacjonalizacji MŚP wymaga zmiany podejścia ze strony podmiotów udzielających wsparcia, zarówno na szczeblu europejskim jak i krajowym. Wymaga też przejścia od usług uogólnionych i standaryzowanych do usług „na miarę”, ukierunkowanych, proaktywnych, uwzględniających sektor działalności, cykl życia, dostępność zasobów, pozycję konkurencyjną i wewnętrzne warunki przedsiębiorstwa, takie jak znajomość języków, lokalnej kultury i lokalnych środowisk biznesowych⁽⁹⁾.

3.9 Przedsiębiorczość służy osiągnięciu zysku, wzrostowi i zwiększaniu swojego udziału w rynku; cele te mogą zostać osiągnięte dzięki wejściu na rynki zagraniczne, natomiast samo to wejście nie pociąga za sobą automatycznie sukcesu. O ile 50 % MŚP działających za granicą odnotowuje wzrost obrotów, o tyle w przypadku pozostałych 50 % tak nie jest. Przyznawane wsparcie powinno mieć na celu możliwie największe zmniejszenie ryzyka porażki związanego z brakiem informacji i doświadczenia.

3.10 Wsparcie na rzecz internacjonalizacji MŚP wchodzi w zakres kompetencji państw członkowskich, które oferują wiele (ponad 300) programów pomocy, zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych⁽¹⁰⁾. Dlatego też należy dokładnie ocenić wartość dodaną, jaką mogłoby przynieść nowe wsparcie na szczeblu europejskim, aby uniknąć powielania i nakładania się istniejącej pomocy. W związku z tym byłoby stosowne, aby organizacje krajowe działające na rzecz internacjonalizacji MŚP systematycznie wymieniały informacje i koordynowały swoje działania z właściwymi dyrekcjami Komisji.

3.11 Wkład UE powinien mieć przede wszystkim na celu otwarcie rynków, ułatwienie dostępu do nich, zawieranie umów dwustronnych i wielostronnych, zniesienie barier taryfowych i pozataryfowych, przekazywanie informacji (dzięki bazie danych dotyczących dostępu do rynków „MADB”) odnoszących się zwłaszcza do specjalistycznych i wspólnych dziedzin – ochrony praw własności przemysłowej, norm, taryf celnych, dokumentacji wywozowej i przywozowej, uregulowań, przepisów sanitarnych, fitosanitarnych i weterynaryjnych, przeciwdziałania korupcji oraz zamówień publicznych. UE powinna konsekwentnie wymagać od krajów partnerskich, aby te uznawały certyfikaty krajowe państw członkowskich uznawane w ramach jednolitego rynku, i zapobiegać w ten sposób dyskryminacji niektórych państw członkowskich.

3.12 Należałoby też wykorzystać europejską pomoc w celu wyrównania warunków prowadzenia działalności przez MŚP pochodzące z mniejszych i nowych państw członkowskich, które nie mają możliwości utrzymywania przedstawicielstwa na rynkach państw trzecich.

⁽⁹⁾ Fabio Antoldi, „Can European SMEs really intercept the international paths of fast growth?” („Czy MŚP mogą rzeczywiście wejść na międzynarodową drogę szybkiego wzrostu?”), wystąpienie na seminarium w Parlamencie Europejskim dnia 24 stycznia 2012 r., s. 31.

⁽¹⁰⁾ Badanie EIM „Opportunities for the internationalization of European SMEs” („Możliwości, jakie należy wykorzystać z myślą o internacjonalizacji MŚP”), sprawozdanie końcowe, s. 30.

3.13 Zasada partnerstwa między instytucjami publicznymi, przedstawicielstwami przedsiębiorstw (izby handlowe, stowarzyszenia obrony interesów MŚP, stowarzyszenia przedsiębiorstw i sektorów) powinna być ściśle przestrzegana. Zaangażowanie partnerów społecznych, zwłaszcza na szczeblu regionalnym i lokalnym, powinno służyć uwidocznieniu polityk i zasobów koniecznych do zapewnienia wsparcia na rzecz internacjonalizacji MŚP, jak również nadzorowaniu ich należytego wykorzystania. Wspomniana zasada partnerstwa powinna być stosowana w poszanowaniu interesów krajowych i różnych form wsparcia, a także swobody konkurencji między przedsiębiorstwami i podmiotami udzielającymi wsparcia. Świadcząc usługi w zakresie internacjonalizacji, instytucje publiczne w państwach członkowskich nie powinny konkurować z organizacjami reprezentującymi przedsiębiorców.

3.14 EKES ubolewa nad tym, że rozpatrywany komunikat nie zawiera propozycji mającej na celu poprawę koordynacji i ujednoczenie sterowania przedmiotową strategią na rzecz internacjonalizacji na szczeblu europejskim. Kompetencje dyrekcji generalnych Komisji (do spraw przedsiębiorstw i przemysłu, handlu, rynku wewnętrznego, rozwoju i współpracy, podatków i unii celnej itd.) w odniesieniu do internacjonalizacji MŚP nie są jasno rozgraniczone. Należałoby też usprawnić współpracę odpowiednich dyrekcji Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z Radą, siecią krajowych pełnomocników ds. MŚP, Parlamentem Europejskim, przedstawicielstwami państw członkowskich w państwach trzecich i innymi organami, które przyczyniają się do opracowania strategii na rzecz internacjonalizacji oraz do jej wdrożenia.

4. Uwagi szczegółowe i zalecenia dotyczące propozycji Komisji

4.1 Proponowany opis obecnej sytuacji powinien mieć na celu w szczególności ocenę skuteczności obecnych europejskich środków i instrumentów wsparcia, jak również uwidocznienie istniejących luk w krajowych systemach wsparcia oraz ich uzupełnienie poprzez wkład europejski.

4.2 Należy bardzo poważnie zastanowić się nad stworzeniem nowego europejskiego portalu informacyjnego z punktu widzenia jego kosztów. W tym kontekście punktem wyjścia powinny być następujące zasady:

- nie powinno chodzić o powielenie istniejących portali krajowych;
- portal ten powinien ustanowić połączenia między ogółem istniejących źródeł informacji, zarówno europejskich jak i krajowych, tak aby były one łatwo dostępne z jednego miejsca;
- wspólne informacje pochodzące ze źródeł europejskich powinny być przekazywane w językach urzędowych państw członkowskich;

— informacje pochodzące ze źródeł własnych UE powinny mieć na celu uwidocznienie i wyeliminowanie barier w dostępie do rynków, przedstawienie przepisów dotyczących cel, certyfikacji, przepisów sanitarnych, fitosanitarnych i weterynaryjnych, zachęt na rzecz inwestycji oraz ochrony inwestycji, ochrony własności przemysłowej i intelektualnej, zamówień publicznych itp.;

— MŚP powinny być informowane o aspektach Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, które ich także dotyczą ⁽¹⁾;

— należałoby uwzględnić potrzeby wszystkich uczestników procesu internacjonalizacji: eksporterów, importerów, inwestorów, poddostawców, jak również specyfikę poszczególnych sektorów.

4.3 EKES ubolewa nad brakiem środków służących wspieraniu handlu elektronicznego, który mógłby stać się ważną dziedziną internacjonalizacji MŚP. W tym kontekście konieczne jest osiągnięcie celów UE w zakresie szerokopasmowego internetu, a zwłaszcza celu dotyczącego objęcia jego zasięgiem obszarów wiejskich i odległych, co ułatwiłoby dostęp MŚP do informacji niezbędnych do ich internacjonalizacji.

4.4 EKES docenia wkład Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości w rozwijanie kontaktów i stosunków handlowych między przedsiębiorstwami UE w niektórych państwach, choć ocenia, że możliwe byłoby o wiele większe wykorzystanie potencjału tej sieci, czego dowodzi choćby niski poziom wiedzy na temat samego jej istnienia wśród większości MŚP. Usługi tej sieci powinny w możliwie najwyższym stopniu opierać się na rzeczywistych wymogach i potrzebach MŚP. W wielu regionach organizacje przedstawicielskie MŚP nie są włączone do Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości. Dlatego też EKES podkreśla konieczność nadania tej sieci nowej struktury administracyjnej i wzywa do tego, aby organizacje przedsiębiorstw najbliższe MŚP także uczestniczyły w zarządzaniu nią.

4.5 Europejskie wsparcie dla MŚP na rzecz ich wejścia na rynki państw trzecich powinno również objąć różne formy wsparcia dla MŚP na jednolitym rynku oraz zniesienie barier nadal uniemożliwiających im pełne wykorzystanie możliwości tego rynku, o czym mowa w Akcie o jednolitym rynku. Zazwyczaj MŚP rozpoczynają międzynarodową działalność handlową w ramach jednolitego rynku, zanim rozszerzą ją na rynki państw trzecich.

4.6 Wszystkie sondáže i badania pokazują, że MŚP mają niewielką wiedzę na temat dostępnej pomocy i programów. Instytucje europejskie i krajowe powinny posługiwać się prostym, zrozumiałym językiem, dostosowanym do specyfiki

⁽¹⁾ Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, 2000.

MŚP. EKES zaleca opracowanie zwięzłego i przejrzystego przewodnika, który pomógłby zorientować się w gąszczu możliwości pomocy. Zaleca też zwiększenie skuteczności komunikacji zapewnianej przez instytucje europejskie, dotyczącej istniejących możliwości pomocy. Należy zaangażować w proces rozpowszechniania informacji i wiedzy dotyczących pomocy zwłaszcza organizacje, które reprezentują interesy MŚP, takie jak izby handlowe, stowarzyszenia sektorowe, związki MŚP, i zaoferować im wsparcie finansowe, jakiego potrzebują, aby świadczyć konieczne usługi doradcze.

4.7 W świetle przedstawionego przez Komisję planu działania ⁽¹²⁾ EKES życzyłby sobie poprawy dostępu MŚP do finansowania, ponieważ jest to zasadniczy warunek wstępny ewentualnej internacjonalizacji, zwłaszcza w czasie panującego obecnie w UE kryzysu gospodarczego i finansowego. Dlatego też EKES wzywa Komisję do stworzenia nowych finansowych instrumentów wsparcia na rzecz internacjonalizacji MŚP, takich jak finansowe gwarancje eksportowe, ubezpieczenie działalności międzynarodowej czy też łatwe udzielanie kredytów dzięki kartom kredytowym z zabezpieczeniem ⁽¹³⁾.

4.8 W odróżnieniu od istniejących programów, takich jak East Invest, AL Invest i inne, nowe programy ukierunkowane na konkretny region świata powinny funkcjonować na identycznych warunkach finansowych i administracyjnych. Komitet wzywa Komisję do rewizji obowiązujących obecnie zasad, zgodnie z którymi jedynie MŚP pochodzące z krajów partnerskich mogą korzystać ze wsparcia na rzecz udziału w działaniach w ramach programów. Zasady te powinny też ułatwić zaangażowanie MŚP z państw członkowskich w realizację programów poprzez objęcie zakresem pomocy początkowych obciążeń związanych z uczestnictwem w działaniach w ramach tych programów.

4.9 EKES przyjmuje z zadowoleniem działania Komisji zmierzające do umożliwienia MŚP z państw członkowskich, które nie mają swojego przedstawicielstwa w najważniejszych państwach trzecich, dostępu do pomocy i informacji przekazywanych przez inne państwa członkowskie UE. Zwraca jednak uwagę na trudności związane z określeniem warunków tego rodzaju współpracy. Trzeba będzie uściślić, czy z usług finansowanych ze środków publicznych danego państwa mogą korzystać MŚP z innych państw członkowskich.

4.10 Możliwe byłoby pokonanie tej przeszkody dzięki stopniowemu tworzeniu w najważniejszych krajach partnerskich europejskich ośrodków wsparcia dla MŚP na rzecz wymiany handlowej. Organizacje przedstawicielskie MŚP powinny być bezpośrednio zaangażowane w proces podejmowania decyzji dotyczących treści i formy działalności tych ośrodków. EKES

zaleca przyznanie odpowiedniego wsparcia finansowego organizacjom reprezentującym MŚP zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, aby organizacje te informowały o usługach świadczonych przez te ośrodki.

4.11 EKES wzywa do tego, aby w dorocznym forum służącym ocenie stopnia internacjonalizacji MŚP uczestniczyło zorganizowane społeczeństwo obywatelskie (pracodawcy, związki zawodowe, konsumenci, stowarzyszenia MŚP, izby i organizacje wolnych zawodów itp.), w tym EKES i organizacje takie jak EUROCHAMBRES, UEAPME, Business Europe, ETUC i ewentualnie europejskie stowarzyszenia sektorowe z najważniejszych dla internacjonalizacji branż. Forum to powinno przybrać formę stałej platformy koordynacyjnej, monitorującej między innymi sposób, w jaki znaczne sumy są przeznaczane na poszczególne programy i pomoc, oraz nadzorującej skuteczność tych programów i pomocy na podstawie jasnych kryteriów.

4.12 EKES proponuje utworzenie europejskiej nagrody dla najlepszego eksportera spośród MŚP, przyznawanej co roku przy okazji sesji wspomnianego forum.

4.13 W celu informowania o działaniach prowadzonych z powodzeniem przez administrację publiczną w dziedzinie internacjonalizacji można byłoby wykorzystać w bardziej widoczny sposób Europejską Nagrodę Przedsiębiorczości i nagrodę „Europejski region przedsiębiorczości” wręczaną przez Komitet Regionów.

W ramach organizowanego rokrocznie Europejskiego Tygodnia MŚP należałoby wprowadzić wydarzenia promujące internacjonalizację i wymianę sprawdzonych rozwiązań w tej dziedzinie między państwami członkowskimi.

EKES wzywa do stworzenia i prowadzenia internetowej bazy danych dotyczących najbardziej owocnych doświadczeń w dziedzinie internacjonalizacji zgromadzonych przez europejskie izby handlowe, stowarzyszenia i związki reprezentujące MŚP oraz organizacje sektorowe. Wzywa też do ukierunkowanego rozpowszechniania tych doświadczeń za pośrednictwem organizacji reprezentujących MŚP.

4.14 EKES zaleca powrót do spotkań służących łączeniu w pary przedsiębiorstw w skali europejskiej, które to spotkania, pod nazwą Europartenariat lub Interprise, okazały się sukcesem i przyniosły w przeszłości korzyść wielu MŚP z państw kandydujących w odniesieniu do ich internacjonalizacji.

4.15 Jeżeli chodzi o kierunek geograficzny internacjonalizacji MŚP, EKES popiera skoncentrowanie się na BRIC, w których to państwach następuje silny wzrost gospodarczy, zaleca jednak rozszerzenie tego kierunku na inne rynki pionierskie w państwach Zatoki, Azji Południowo-Wschodniej i innych. EKES zaleca też określenie priorytetów sektorowych, służących za punkt odniesienia dla internacjonalizacji MŚP.

⁽¹²⁾ Zob. „Plan działania na rzecz ułatwienia dostępu do finansowania dla MŚP”, COM(2011) 870 final.

⁽¹³⁾ Zob. karta Széchenyi'a na Węgrzech, umożliwiająca MŚP korzystanie z kredytu bez zabezpieczenia i gwarantowanego przez państwo: www.iapmei.pt/conferencia/1_Laslo_Krisan.ppt.

4.16 EKES zaleca, aby pełnomocnicy ds. MŚP w poszczególnych państwach członkowskich zostali w dużo większym stopniu włączeni w proces internacjonalizacji MŚP, który powinien jednocześnie stać się jednym z podstawowych priorytetów krajowej polityki wsparcia na rzecz MŚP.

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
